

Sygn. akt II Ka 292/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2021r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	sekr. sąd. Beata Wilkowska

przy udziale prokuratora Łukasza Bańkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2021 r.

sprawy **Z. S.**

oskarżonego z art. 157 § 1 kk w zb. z art. 160 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 5 lutego 2021 r. sygn. akt II K 590/19

I. wyrok utrzymuje w mocy;

II. stwierdza, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 292/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 5 lutego 2021 r., sygn. II K 590/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
	Zarzut	
1.	<p>Naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 kpk, poprzez uznanie, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na stwierdzenie, że oskarżony jest sprawcą zarzucanego mu czynu, podczas gdy dowody przeprowadzone w sprawie w postaci:</p> <p>- oględzin pojazdu marki R. (...) o nr rej. (...), z których wynika to, że lusterko zabezpieczone na miejscu zdarzenia pochodzące od pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu w pełni odpowiada lusterku pojazdu użytkowanego przez oskarżonego, który jednocześnie nie posiadał oryginalnie zamontowanego lusterka prawego oraz to, że uszkodzenia i niesprawności tego pojazdu w postaci wgniecenia na prawych przednich drzwiach oraz niesprawność podświetlenia tablicy tylnej w pełni korelują z przebiegiem wskazanym przez pokrzywdzonego;</p> <p>- zeznań pokrzywdzonego w zakresie wskazania oskarżonego jako jedynie jednego z dwóch potencjalnych sprawców dysponujących motywem</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

spowodowania uszczerbku na jego zdrowiu lub życiu korelujących z nagraniem z monitoringu, z którego wynika że sprawca potrafił pokrzywdzonego i następnie zawracając przejechał po jego nogach, co jednoznacznie wskazuje na to, że przygotował się on do popełnienia tego czynu i wiedział, że w tym czasie pokrzywdzony będzie przebiegał w miejscu zdarzenia przy jednoczesnym ustaleniu, że na terenie powiatu (...) nie ujawniono żadnego innego pojazdu, którego wygląd mógłby budzić podejrzenie, że uczestniczył w zdarzeniu objętym przedmiotem postępowania;

- danych telekomunikacyjnych, z których wynika, że oskarżony w czasie zdarzenia nie znajdował się w miejscu zamieszkania znajdującym się na terenie zasięgu stacji BTS obejmującej miejsce zdarzenia,

co ocenione zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i zasadami doświadczenia życiowego wskazują jednoznacznie na to, że jedyna możliwa do przyjęcia wersja zdarzeń jest taka, że to oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu przy jednoczesnym bezzasadnym uznaniu, że sprawstwo Z. S. wykluczają zeznania pokrzywdzonego, w zakresie, w którym wskazał, że bus, który go potrafił miał wyższy dach, podczas gdy taka treść zeznań przy znacznej dynamice sytuacji jedynie świadczy o szczerości całości relacji A. S. i nie wyklucza sprawstwa oskarżonego mając na uwadze wszystkie w/w dowody, a także obdarzeniu walorem wiarygodności wyjaśnień oskarżonego, podczas gdy nie potrafił on racjonalnie wyjaśnić źródła pochodzenia uszkodzeń swojego pojazdu, a wskazanie, że pojazd został zakupiony z

	wymienionym lusterkiem stoi w sprzeczności z faktem, że przewody elektryczne do tego lusterka znajdowały się pod ręką kierowcy w schowku w drzwiach, co świadczy o tym, że lusterko było w niedługim czasie wcześniej rozmontowywane, które to w/w uchybienia w zakresie oceny dowodów skutkowały niezasadnym stwierdzeniem występowania niedających się usunąć wątpliwości i zastosowaniem art. 5 § 2 kpk;	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Sąd Odwoławczy poddając zaskarżony wyrok kontroli instancyjnej nie stwierdził w obrzący art. 7 kpk. Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy nie wykazuje błędów natury logicznej, nie była stronicza, jak również nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. W przedmiotowej sprawie tezy aktu oskarżenia, tj. przesłanki przemawiające za stwierdzeniem sprawstwa oskarżonego, miały charakter wyłącznie poszlakowy. W procesie poszlakowym łańcuch poszlak można uznać za zamknięty tylko wówczas, gdy każda z poszlak została ustalona w sposób nie budzący wątpliwości i uniemożliwiający jakiegokolwiek inne rozważania, a zespół poszlak rozumianych jako udowodnione fakty uboczne prowadzi do stwierdzenia jednej tylko wersji zdarzenia, z której wynika, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. II AKa 178/16, LEX nr 2087870). Oskarżyciel publiczny we		

wniesionej apelacji nie przedstawił przekonujących kontr-argumentów, mających podważyć przyczyny uniewinnienia precyzyjnie wskazane przez Sąd Rejonowy w rubryce 3.5 tabelarycznego uzasadnienia (k. 287v-288), tym samym nie wykazał i przekonał Sądu Okręgowego do tego, że łańcuch wskazywanych przez niego poszlak został zamknięty. Prokurator z jednej strony wskazał, iż lusterko zabezpieczone na miejscu zdarzenia odpowiada lusterku pojazdu użytkowanego przez oskarżonego, Sąd Rejonowy zniwelował jednak znaczenie tej poszlaki wskazując, iż zgodnie z uzyskanymi w toku postępowania informacjami, lusterko z miejsca zdarzenia równie dobrze może pochodzić od O. (...) lub N. (...). Oskarżyciel publiczny wskazał co prawda, iż z materiału dowodowego wynika, że takie lusterko może stanowić wyposażenie jedynie 3 marek pojazdów produkowanych w określonych latach, a biorąc pod uwagę ilość wszystkich dostępnych pojazdów typu bus na rynku (oraz ich modeli i roczników), która niewątpliwie jest niemniejsza niż kilkadziesiąt, przyjęć należy, iż prawdopodobieństwo, że to nie pojazd należący do oskarżonego uczestniczył w zdarzeniu wynosi stosunek jednego do kilkadziesiątu. Niemniej jednak, przypomnienia wymaga, iż w procesie karnym prawo wymaga udowodnienia winy oskarżonego w całości, nie dopuszczając wartościowania większego bądź mniejszego stopnia dopuszczenia się popełnienia czynu zabronionego. W tym kontekście Sąd Okręgowy czuł się zobowiązany raz jeszcze położyć nacisk, iż w postępowaniu odwoławczym zgodnie z argumentami prokuratora, w dalszym ciągu

rozważane jest prawdopodobieństwo (jednego do kilkudziesięciu), a nie pewność co do wskazywanej okoliczności i to nie w stosunku do całego wyroku i kwestii winy oskarżonego, lecz jedynie prawdopodobieństwo odnośnie pojedynczej okoliczności-poszlaki. Jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 marca 2020 r., sygn. III KK 298/09, nie można opierać wyroku skazującego na takich poszlakach, z których wynika tylko prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego zarzuconego mu czynu (LEX nr 583857). Wożenie przewodów elektrycznych w podręcznym schowku samochodu również nie świadczy w sposób pozbawiony wątpliwości o winie oskarżonego. W ocenie Sądu Okręgowego prokurator w sposób pozbawiony pewności i zasadności podkreślił fakt ujawnienia w aucie oskarżonego przewodów elektrycznych do lusterka, przypisując tej okoliczności niewspółmierne obciążające oskarżonego znaczenie. Zasady doświadczenia życiowego przemawiają za uznaniem, iż wożenie lub nie w aucie przedmiotów takich jak przewody, narzędzia itp. jest indywidualną cechą kierowcy. Niektórzy kierowcy niezwłocznie po dokonaniu naprawy wyjmują z auta niepotrzebne na co dzień przedmioty, inni zaś potrafią miesiącami wozić w miejscach takich jak np. schowek podręczny, kieszeń w drzwiach, czy też bagażnik, najróżniejsze rzeczy. Nieporządek w aucie nie może być uznany za niebudzącą wątpliwości poszlakę. Zwrócić należało uwagę, iż sam prokurator w drugim podpunkcie (tirecie) zarzutu obraży art. 7 kpk, wysuwa na pierwszy plan zeznania pokrzywdzonego odnośnie wskazania oskarżonego

jako jednego z dwóch potencjalnych sprawców dysponujących motywem spowodowania uszczerbku na jego życiu lub zdrowiu. Wyrok skazujący nie może opierać się wyłącznie na domniemanym motywie oskarżonego i liczbie osób lub braku osób mogących mieć podobny motyw, lecz na wiarygodnych dowodach. Dodatkowo wskazywanie przez prokuratora na oskarżonego jako jednego z dwóch potencjalnych sprawców po raz kolejny przeczy samej racjonalności uznania tej poszlaki za pewną i wolną od wątpliwości odnośnie osoby sprawcy czynu wskazanego w akcie oskarżenia. W tej konkretnej sprawie brak alibi w postaci logowania telefonu na terenie innej miejscowości nie świadczy w sposób przekonujący o wolnym i pozbawionym wątpliwości ustaleniu winy, w sposób jaki usiłował wykazać prokurator. Nawet fakt, iż oskarżony zgodnie z danymi telekomunikacyjnymi w czasie zdarzenia z a/o znajdował się poza domem nie przemawia za wolnym od wątpliwości uznaniem jego sprawstwa, skoro mieszka on na terenie S. i mógł w tym czasie (ok. godz. 20:40) być gdziekolwiek na terenie tej miejscowości, czy to u rodziny, u znajomych, w sklepie, na stacji benzynowej. Jak orzekł Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 01 kwietnia 2015 r., sygn. II AKa 463/14 oczywistym jest, że nie można traktować na równi niedostatków dowodu obciążającego oskarżonego z niedostatkami wyjaśnień oskarżonego nie przyznającego się do winy. Dlatego też, dopóki dowody obciążające nie będą pozwalały na pewne ustalenie winy oskarżonego, eliminując wszelkie wątpliwości w tym zakresie, dopóty

nawet najmniej przekonywające jego wyjaśnienia muszą być uznane za wiarygodne, gdyż to oskarżonemu należy dowieść winę, a nie oskarżony ma dowodzić swojej niewinności (LEX nr 1667652). Sąd Rejonowy słusznie zwrócił uwagę, iż w tej konkretnej sprawie brak jest dowodu bezpośredniego – A. S. nie rozpoznał oskarżonego jako sprawcy, nadto po okazaniu mu dokumentacji fotograficznej samochodu oskarżonego oświadczył, że pojazd, który go potrącił miał wyższy dach i był tzw. „pojedynczo podwyższony”, a na materiale podglądowym należący do oskarżonego pojazd nie jest podwyższany. Zastosowanie reguły in dubio pro reo powinno mieć miejsce tylko wówczas, gdy w danej sprawie nie występuje chociażby jeden dowód pozwalający na dokonanie stanowczych ustaleń faktycznych odnośnie przebiegu określonego zdarzenia. Jak już wskazano, w przedmiotowej sprawie brak takiego jednego, stanowczego dowodu.

Dowody z wskazywanych przez oskarżyciela poszlak oceniane być powinny tak jak wszystkie inne dowody, a więc z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Zasada swobodnej oceny dowodów dotyczy przy tym każdej z poszlak z osobna, jak i zespołu, tj. kompletu ujawnionych poszlak łącznie. W przedmiotowej sprawie, po pierwsze Sąd Okręgowy nie stwierdził, aby pojedyncze wskazywane przez prokuratora i rozważone uprzednio przez Sąd Rejonowy poszlaki były pewne. Po drugie zaś – aby komplet poszlak stanowił nierozzerwalny łańcuch i oceniony w sposób zgodny z art. 7 kpk pozwalał na przyjęcie

<p>tylko jednej wersji zdarzenia odnośnie związku oskarżonego ze stawianym mu zarzutem. O wartości poszczególnych dowodów – poszlak przesądziła wyłącznie ich treść w aspekcie wewnętrznej spójności, jak i konfrontacji z treścią innych dowodów (spójność zewnętrzna), zaś ocena dokonana przez Sąd Rejonowy nie odbyła się wybiórczo, poprzez aprioryczne preferowanie lub dyskwalifikowanie jednych dowodów na rzecz drugich, według klucza najkorzystniejszego dla którejkolwiek ze stron procesowych, lecz stanowiła wynik dogłębnej analizy z uwzględnieniem normy art. 410 kpk, art. 4 kpk i art. 5 § 2 kpk.. Uniewinnienie oskarżonego uwarunkowane było niedostatkami dowodów obciążających, jak również brakiem nierozzerwalnego łańcucha poszlak, który umożliwiłby stwierdzenie jego winy.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>- o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku.</p>		
	<p>Zarzut</p>	
<p>2.</p>	<p>Naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, a to art. 167 kpk, poprzez zaniechanie powołania opinii biegłego z zakresu mechanoskopii celem dokonania</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>

	<p>oceny czy uszkodzenia stwierdzone na pojeździe marki R. (...) o nr rej. (...) mogły powstać w wyniku zwykłego użytkowania opisanego przez oskarżonego lub w wyniku zderzenia objętego przedmiotowym postępowaniem o przebiegu wynikającym z zeznań A. S. i poprzestanie w tym zakresie jedynie na daniu wiary wyjaśnieniom oskarżonego przy jednoczesnym błędnym uznaniu, że długi czas użytkowania pojazdu wyklucza uzyskanie wartościowej opinii w tym zakresie, podczas gdy poczynienie w/w ustaleń wymaga wiadomości specjalnych, co obliguje sąd do powołania biegłego, a uszkodzenia pojazdu zostały udokumentowane zarówno w formie protokołu oględzin, jak i zdjęciowego materiału podglądowego, które to uchybienia doprowadziły do uznania za wiarygodną linię obrony podejrzanego w zakresie stwierdzenia, że uszkodzenia pojazdu powstały na skutek zwykłego użytkowania bez należytego zweryfikowania wiarygodności tych twierdzeń przy wykorzystaniu opinii biegłego posiadającego wiadomości specjalne.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Przeprowadzenia tego dowodu z punktu widzenia przeciwnych sobie stron procesowych domagali się zarówno obrońca oskarżonego, co warto podkreślić na etapie postępowania sądowego, oraz prokurator – dopiero we wniesionej apelacji, podnosząc zarzut obrazy art. 167 kpk, dotyczący nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodu z urzędu.</p>		

Dlatego też, oceniając ów zarzut, zacząć należało od tego, że wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych złożył obrońca oskarżonego na rozprawie w dniu 12 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy zajął w stosunku do niego stanowisko, oddalając go podstawie art. 170 § 1 pkt 4 kpk, i wskazując przy tym, iż dowodu tego na obecnym etapie postępowania nie da się przeprowadzić, albowiem od czasu zdarzenia, tj. od 1 kwietnia 2019 r. upłynął już znaczny okres czasu, samochód oskarżonego cały czas był eksploatowany i na się jednoznacznie i bez żadnych wątpliwości ustalić przyczyn uszkodzeń w tym pojeździe. Rozstrzygnięcie to w pełni zaaprobował Sąd Odwoławczy. Od daty rozpoznania przez Sąd Rejonowy w/w wniosku minął ponad rok, argumenty przemawiające za oddaleniem tegoż wniosku dotyczące upływu czasu jedynie nasiliły się. Dodatkowo Sąd Okręgowy weryfikował protokół oględzin i dokumentację fotograficzną dot. oględzin samochodu R. (...) z 28 maja 2019 r., na którą powoływał się prokurator, prowadzącą do wniosku o wysokim stopniu eksploatacji pojazdu już w dniu oględzin i standardowych ubytkach-zarysowaniach w powłoce lakierniczej, nie dostrzegając niczego atypowego, co jedynie utwierdziło Sąd Odwoławczy w konstatacji o prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego odnośnie w/w wniosku dowodowego i braku celowości przeprowadzenia opinii biegłego, generującej jedynie koszty postępowania. Jak orzekł Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. II KK

466/18, sąd pierwszej instancji nie narusza przepisu art. 167 kpk, gdy nie podejmuje z urzędu inicjatywy dowodowej, uznając zebrany w sprawie materiał dowodowy za wystarczający do sprawiedliwego wyrokowania (Prok.i Pr.-wkł. 2019/5/8, KZS 2019/5/21, LEX nr 2616213).	
Wniosek	
- o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy

Zaskarżony wyrok utrzymano w mocy w całości.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Bezzasadność wniesionej apelacji i brak okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylecia	
-----	-----
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	
-----	-----
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.

Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwiąże o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk i art. 632 pkt 2 kpk, Sąd Okręgowy stwierdził, iż wydatki postępowania odwoławczego w tej sprawie winien ponieść Skarb Państwa.

7. PODPIS